

באר אברהם

להפצת אור תורתו ותולדותיו
מבארו של הצדיק המופלא פועל הישועות
הרה"ק ר' אברהם מקנעהניטש
בהרה"ק ר' יהודה צבי (הטני) מסטרעטין (מנו"כ בעיר בודאפעשט)

על פי הבאר

אודות ציון רבינו הק' נתפרסם מעשה פלא בשנות השואה.

כאשר נכנסו הרשעים הארורים לבודאפעשט ואספו את יהודי העיר לשלחם להשמדה ל"ע, נכנסו לבית שומר בית החיים שהיה מאחינו בני ישראל והתגורר בסמיכות לביה"ח (בית זה עדיין עומד שם על תילו ובימינו דר שם השומר הנכרי) ותדיר היה מספק נרות ושאר צרכים לעולים על ציון הקודש, ונעלו אותו עם משפחתו בתוככי הביה"ח כשבדעתם הרשעה היה לשוב תיכף ולשלחו להריגה.

זוגתו של האיש בראותה כי כלתה אליהם הרעה אמרה לו, הרי כל השנים אתה האיש אשר דואג לציון רבינו ומתאמץ להעלות נר תמיד על קברו, ועתה חושה נא אישי ולך ואמור לרבינו שהגיע העת שיפעל עבורינו ישועה. כן עשה האיש כאשר אמרה לו ופנה לציון בבכי ובתחנונים.

כשסיים תפילתו ראה לפתע את מפתח הנראה כמפתח בית העלמין על מצבת רבינו. נטל האיש את המפתח וניסה לפתוח את שער בית החיים ולמרבחה הנס הגלוי התאים המפתח למנעול הדלת ונפתחו שערי מאסרו וברח, ובחסדי ה' עליו שרד את המלחמה ונשאר בחיים והקים דור ישרים מבורך בארה"ב

מדברי תורתו של רבינו על התורה ומועדים יצא לאור בשנת תש"ע קונטרס נר אברהם בצירוף תולדות ומפתחות ע"י נכדו הרב יואל הלברשטאם שליט"א (בימים אלו נערכים להדפיסם מחדש ביתר פאר והדר), וכן נדפסו בספר דגל מחנה יהודה בין שאר אמרותיהם של צדיקי בית סטרעטין.

והכהן הגדול מאחיו (כא, י)

אמרו רז"ל (יומא ית, א), גדלהו משל אחיו.

יש לרמוז בזה שבא הכתוב ללמדנו ולהודיענו את יקרת קדושת יום השבת, שהוא גדול מאחיו – שאר ימות השבוע. והוא בעצמו מושבח ואומר מזמור שיר ליום השבת, שהיום השביעי הוא ככהן לא-ל עליון העומד לפני ה' להלל ולשבח.

ודרשו רז"ל גדלהו משל אחיו, ובאו ללמדנו שאין ביד האדם להשיג ולבוא לקדושת השבת אלא משל אחיו – ע"י עבודתו בששת ימי המעשה. וכפי עבודתו בימי החול כך יזכה לטעום ולהרגיש את אור יקרת קדושת השבת.

ובזה יש לבאר על נכון את דברי המדרש הידועים (בראשית רבה יא, ח), תני ר"ש בן יוחאי, אמרה שבת לפני הקב"ה רבש"ע לכולן יש בן זוג ולי אין בן זוג, א"ל הקב"ה כנסת ישראל היא בן זוגך. ולמדנו מזה ששבת קודש היא בת זוגו של בני ישראל. והרי אמרינן בגמ' (ביב קי, א) אמר רבא הנושא אשה צריך שיבדוק באחיה, אם כן האיש אשר רוצה להזדווג אל השבת קודש ולהתרבק בקדושתה, יש לו לבדוק באחיה – הם ימות השבוע שהם כאחים ליום השבת, ועליו לבדוק איך מתנהג הוא בשאר ימים ולתקן את בדקו, ובכך יזכה להרגיש בנועם זיוה ולזכות לקדושת השבת *.

(נר אברהם ודגל מחנה יהודה אמור)

^א עיין באריכות בראשית חמשה שער הקדשה שער ב'.

וראה במאור ושמש כי תשא בריש הסדרה, והכל הוא לפי הכנת בני אדם אשר מוכן מערב שבת לשבת ול"ש מחד בשבת לשבת אשר ממשך על עצמו קדושת שבת בכל ששת ימי המעשה וכפי המשכתו בששת ימי המעשה כך מרגיש קדושת שבת בשבתו כל חד וחד לפום קדושתו ופרישתו בימי החול כך מרגיש בשבת יותר קדושה וזה כמעט נראה בחוש לכל אדם שאין קדושת שבת שוה בכל אדם.

ועיין בלקוטי תורה בשלח, ראו י' נתן [לכם] [השבת]. לכם דייקא, דהיינו לפי אופן טורח העבודה שלכם בחול, כן הוא נתן לכם את השבת. בבחינת גילוי העונג העליון; ואם-כן השבת כולו ברשותכם להוסיף או לגרוע ממנו, דהיינו כפי ערך עבודתכם במעשה המצוות בחול, ע"ש באריכות.

ובמאור עינים כי תשא ד"ה ואתה דבר, אמנם אי אפשר לבוא לבחינת שבת כי אם דרך הנהגת החול תחלה כי מי שטרח בערב שבת וכו' ולכן נקרא עבודת החול חינוך וכפי החינוך שנתחנך בחול כן יזכה לבחינת שבת איש איש כפי ערך עבודתו ולכן אמרו כל שומר שבת כהלכתו רצה לומר כהילוכו של כל ימי החול אם רב אם מעט.

וראה עוד בבאר מים חיים יתרו ד"ה זכור את יום השבת לקדשו אות ב', ואמנם נודע אומנם ז"ל (ביצה ב') חול מוכן לשבת. ואמרו (עבודה זרה ג') מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. כי המכין עצמו בכל ששת ימי החול לקדושה וטהרה ושומר עצמו שלא ימרה את פי ה' אלהיו מקטן ועד גדול, ואז כאשר גופו נכון ממוזק ומטוהר לפי ערכו, הנה מקבל קדושת השבת לשמוח בה' אלהיו לקבל נועם זיו תענוג מאור.

מבאר הישועות

מספר נכד רבינו הרה"צ ר' יואל הלבפשטאם מבארא פארק יצ"ו:

בשנת תשע"ח התעסקו כמה מהעסקנים, ואיתם נכדי רבינו, בבדק הבית במקום מנוחת רבינו וחיידשו את המצבה, וביקשו גם לקבוע מתקן מיוחד להדלקת נרות על הציון הק'.

לצורך כך פרסמו מודעות בגודל קדושת המקום והזכות העצומה ליטול חלק למען כבודו של צדיק, ופנו בבקשה לכל אשר ידבנו לבו לנדב את את דמי הוצאות מתקן הנרות.

התקשרה אליו אישה אחת מקרית יואל ונתנה את הממון הדרוש לכך לזכות אחת מבנותיה שציפתה לזיווג זה זמן כביר, ושזכות השתתפות זו תושע בזיווג הגון בקרוב וכנודע גודל כוחו של רבינו בזה. ואכן הניחו שם מתקן מיוחד כדי שכל העולים לציון יוכלו להדליק שם נרות.

לאחר ח' חדשים נזכר הרה"צ ר' יואל בשליט"א בפרטי המעשה והתקשר אל הנדבנית להתעניין אם כבר זכו לראות הישועה.

ענתה האשה בהתרגשות, בודאי שכך. וסיפרה שלאחר התרומה נסעה יחד עם בת זו להשתטח על ציון רבינו בבודאפעשט, ומיד כששבו משם לביתם הציעו איזה שידוך.

ומתחילה ששוחחו עם השדכן לא קישרו הצעה זאת לתפילה על הציון ולנתינה, אך באמצע נתינת הפרטים סיפר השדכן כמשיח לפי תומו שהבחור המדובר הוא נכד לרבוה"ק מסטרעטין ואז ראו והבינו שרבינו הליץ בעבורם לישועה קרובה, וכן היה, ותוך זמן קצר נגמר השידוך בשעטומ"צ, ויהי לפלא.

חלק מהוצאות הגליון נתנדבו
לכבוד התנא האלוקי
רבי שמעון בר יוחאי
לרגל יום ל'ג בעומר

באר המעשיות

" יערוך את הנרות לפני ה' " (כד, א)

בימי נעוריו של הקדוש הר"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע, היה דר בעיר אחת וישב שם בבית המדרש מבוקר עד ליל ויגע בתורה ובתפילה.

ובאותה העיר היה בעל עגלה אחד איש תם וישר, שנסע פעם בערב שבת בדרכו לביתו, ולא הספיק לבוא מבעוד יום עד שחשך עליו היום והגיע לביתו אחר כניסת השבת.

וליבו של בעל העגלה הכה עליו ויבוא לפני הרב דמתא וסיפר במר נפשו את המקרה הבלתי טהור שאירע לו, וביקש ממנו דרך תשובה על חטא זה. בראות הרב מרא דאתרא שהיהודי מצטער באמת ובתמים על החטא שבא לידו וליבו נשבר בקרבו, הקל עליו בענשו ופסק לו להביא ליטרא אחת של נרות לבית הכנסת, ובזה יסור עוונו וחטאו יכופר.

והר"ר מיכל שישב שם מן הצד הרע הדבר בעיניו שעל עיון חמור כזה תהא הכפרה בליטרא אחת של נרות, ותמה על זה בליבו אך לא אמר כלום.

הגיע ובא ערב השבת ובעל העגלה הקדים לבוא ובידו צרור הנרות, והעמידם על המקום המיועד. עבר זמן פעוט, ועוד בטרם שבאו המפילים להתפילה התפרץ כלב לבית הכנסת, וחטף את הנרות ואכלם. ראה בעל העגלה את המתרחש וילך בשברון לבב אל הרב וסיפר לו שתשובתו לא נתקבלה מן השמים. השיבו הרב שאך מקרה הוא ואין לו לדאוג, ובערב שבת הקרובה ישלים קבלתו.

ולשבת הבאה שוב הביא בעל העגלה נרות לבית הכנסת ביום השישי, ואז כבר הדליקם לכבוד השבת כדי שלא יוכל שום אחד לקחתם. אך חום האש גבר מאוד עד שלעת כניסת השבת כבר נמסו לגמרי ולא נשאר מהם כלום. הלך שוב האיש להתמרמר לפני הרב, והרב צויה לו שיביא גם לשבת הבאה. ויעש כן, ובזו הפעם נשארו הנרות שלמים במקומם, אך תקלה חדשה היתה ובהגיע זמן התפילה לפתע כבו כל הנרות מאליהם.

הבין בעל העגלה שמן השמים לא מקבלים את תשובתו והלך אל הרב במרירות ובצער גדול והשיח לפניו את דבריו. אמר לו הרב, שאדם גדול היה, נראה לי שאותו האברך בן העליה הלומד בבית הכנסת הוא שמקטרג ומקלקל תשובתך. עצתי היא איפה, שתסע להבעש"ט הק' ותספר לו כל המאורע.

נסע בעל העגלה למעזיבוז שהיתה בגליל שלהם, ובא להבעש"ט והשיח לפניו צערו. הקשיב הבעש"ט לסיפור הדברים ופסק את פסוקו: "התשובה שנתן לך הרב מרא דאתרא היא תיקון נכון על החטא, עשה זאת לשבת הבאה ואני מבטיחך שבזאת פעם יהיה הכל כשורה ולא יארע להנרות שום מכשול". והבעש"ט נתן בידו מכתב חתום וביקשו למסרו לידי האברך הר"ר מיכל. חזר האיש לביתו בשמחה וקיים שליחותו למסור את המכתב, ובערב השבת הביא שוב את כפרתו וערך את הנרות לפני ה', וכדבר הבעש"ט כן היה ודלקו יפה מבלי שום מכשול.

ורבי מיכל פתח את המכתב וירא שרבו הבעש"ט מבקש אותו שיבוא אליו. הדבר היה ביום השלישי והר"ר מיכל לא איחר לעשות כדברי רבו וישכור תיכף עגלה ויצא לדרכו אל מעזיבוז. הדרך למעזיבוז הסמוכה לעירם היתה מהלך שעות אחדות, אך הסוסים טעו בדרכם ונסתבכו בסבך היער וילכו הלון ותעה דרך שלושת ימים, עד שמצאו דרכם והגיעו אל בית הבעש"ט הק' בפניא דמעלי שבתא רגעים אחדים לפני שקיעת החמה.

נכנס רבי מיכל להבעש"ט, והבעש"ט אמר לו, הצלתי אותך מחילול שבת ר' מיכל. ומעתה תראה ותדע ולבבך יבין שאיש הישראלי שנכשל בחטא בשוגג, והוא מיצר ודואג ולבבו נשבר בקרבו, אזי ליטרא נרות היא כפרה מספקת בשבילו.

(סיפורי חסידיים)